

Tov.

KUMELJ BOGO

Šolska knjižnica Novo mesto

LETO VII

ŠT. 11.

4. junij

DELAVSKI SVET poročilo o zase- danju 20. V. 1969

20. maja sta bili 1. in 2. seja našega DS. Na prvi redni seji je razpravljala DS o sledečem:

- najprej se je konstituiral novoizvoljeni,
- za tem je bila verifikacija mandatov,
- za predsednika je bil izvoljen dipl.ing. Edo Tavčar za podpredsednika pa ing. Andrej Bajt,
- izvolili so 7 članski upravni odbor,
- imenovali člane vseh komisij (o teh bomo poročali v naslednji številki) in o delu UO je poročala predsednica tov. Berta Zlenik.

Po končanem dnevnem redu te seje je pričela 2. redna seja.

Direktor tov. Jože Knez je poročal o gospodarjenju v podjetju, novoizvoljene člane DS je seznanil s planom za letos in o njegovem izpolnjevanju v obdobju januar-april 1969 ter z delom, ki nas čaka letos.

Podrobnejše o tem bo napisal v naslednji (12.št.) direktor sam.

Dipl.ing. Mirko Pečar je govoril o planu investicij in o stanju - o stopnji, na kateri smo v zvezi z investicijami. Nadalje je govoril o dinamiki investicijskega vlaganja sredstev in kdaj bodo predvidoma končane posamezne faze rekonstrukcije podjetja. V zvezi s tem je bilo soglas-

no sklenjeno, da bo tov. Mirko dipl.ing. Pečar napisal nekaj o tem, kdaj bodo predvidoma končana posamezna dela po obratih in bo na ta način mogel DS spremljati izpolnjevanje investicijskega plana.

Za tem je bil sprejet program za sprejemanje pripravnikov.

Sprejeta je bila sprememba pravilnika o delitvi osebnega dohodka in sprememba pravilnika o nadomestilu OD delovnim invalidom.

Nadalje je bil sprejet odpis

Sklepi DS

reklamacije zaradi kvalitete vezanih plošč in hrastovih friz.

Zelo živahna je bila razprava o nakupu stanovanj oziroma o gradnji stanovanj za potrebe podjetja. Pooblaščenca sta tovariša direktor Jože Knez in šef računovodskega sektorja tov. Stane Šuln, da se dogovorita o sredstvih za stanovanjsko izgradnjo, ki so na razpolago, z banko in Dominvestom v Novem mestu. Na osnovi rezultatov teh razgovorov ter predloga UO bo sprejel DS dokončni sklep.

Vprašanja odgovornosti v kolektivu

Že od uvedbe sistema samoupravljanja je vprašanje odgovornosti za sprejemanje in izvajanje sprejetih stališč in sklepov stalno na dnevnem redu. Prišli smo do trenutka, ko je postala širša in natan-

čnejša opredelitev sistema odgovornosti prvi pogoj za učinkovito poslovanje in za nadaljnjo uveljavljanje samoupravljanja.

Ta problem ni preveč samo v delovnih organizacijah, pač pa na vseh ravneh naše družbe. Ni tako redko, da sprejemanje odločitev in njihovo izvajanje ni vezano na odgovornost za posledice, ki lahko iz tega nastanejo. Prav tako ostane neodgovorno obnašanje zelo pogosto nekaznovano.

Kdo je odgovoren

Ustava predvideva zakon o odgovornosti nosilcev javnih in družbenih funkcij. Toda ta zakon do danes še ni bil sprejet. To seveda ne preprečuje delovnim organizacijam, da te tvarine v svojem okviru ne bi uredile v svojih statutih. Toda tudi te po vzoru "od zgoraj" na tem področju niso ničesar naredile.

Sklep sestanka, ki je bil o tem vprašanju v zveznem svetu zveze sindikatov, je bil, da bi morale delovne organizacije v svojih statutih določiti kdo je odgovoren, v katerih primerih se sproži vprašanje odgovornosti in načini in merila za njeno ugotavljanje.

Sodelavci centra za delavsko samoupravljanje v Beogradu menijo, da je zaradi danes tako potrebnega učinkovitejšega poslovanja in zaradi boljšega delovanja samoupravljanja nujno, da imamo mehanizem, ki steče takrat, ko sta normalno delo in obstanek delovnega kolektiva ogrožena.

(Nadaljevanje sledi)

5 S SAMOUPRAVLJALCI

Pogovor s sodelavko
MIMICO BUKOVEC

Povabila sem na kratek razgovor sodelavko Mimico Bukovec roj. 1940.

- Vaše življenjske izkušnje do prihoda v "Novoles"?
- S šestim letom sem šla od doma in že v rani mladosti občutila, kako je grenak vsakdanji kruh.
- Prvi dnevi dela pri nas?
- Pri Novolesu sem začela delati 10.4.1959, v tovarni lamel parketa, od koder me je tudi podjetje dalo na prakso za priučitev o sestavi in spajanju furnirskih listov. Kakor nikjer tudi v naši tovarni začetek ni bil lahak. Po 45 dnevih sem se s sodelavkami vrnila iz prakse in morala poprijeti za vsako delo, namreč tovarno smo še dograjevali. 29. novembra 1959 je bila otvoritev dograjene tovarne.
- Vaše mnenje o zmanjšanem dopustu?
- Vsekakor mi ni všeč, ker so nam zmanjšali dopuste. Na seji je bilo namreč sklenjeno, da bomo imeli proste sobote, zato bodo krajši dopusti. Toda dopusti so krajši, prostih sobot pa vse eno ni. Na seji je bilo sklenjeno, da se delavcem na težkih delovnih mestih in materam z majhnimi otroki ne bo zmanjšal dopust, toda na odločbah je zmanjšan prvim in drugim. Ne vem koliko se pri nas upošteva sklep delavskega sveta.
- Kaj menite o strojih v vašem oddelku?

- Stroji v našem oddelku so že zelo izrabljeni. Ne vem ali mine kak dan, da ni treba ključavničarje h kakšnemu stroju. Kupujemo stare stroje, kateri pa ne ustrezajo več sodobni proizvodnji. Če se večkrat popravlja stroj imamo izgubo vsi. Menim, da le na dobrem stroju lahko naredimo kvalitetno robo.
- Vaše želje v bodoče?
- Moje želje v bodoče so, da bi bila zdrava, ker le zdrav človek lahko koristi sebi, družbi in domovini. Moje želje so pa tudi, da bi se želje in potrebe delavcev v bodoče bolj upoštevale.

Rezka RUDOLF

Tov. Rezka RUDOLF je stara 55 let in je najstarejša delavka v Tovarni vezanih plošč. Kljub njeni starosti in slabemu zdravju je večji del delala v tri izmene. Na nekaj zastavljenih vprašanj pa je odgovorila takole.

- Zakaj kljub vaši starosti in slabemu zdravju še delate?
- Delam zato, ker po današnjem zakonu še nisem upravičena do pokojnine. V podjetju bom ostala toliko časa, dokler mi bo dopuščalo zdravje, potem pa upam na ustrezno denarno nadomestilo.
- Kaj menite o problemih v podjetju?
- Težave so in jih bo še več lažje pa jih bo reševati po uspešni rekonstrukciji tovarne.
- Ste zadovoljni z delom?
- Z delom sem zadovoljna, še posebno zato, ker predstavljeni upoštevajo moje slabo zdravstveno stanje. Čeprav težko delam sem ur, z veseljem pridem na delo.

- Kaj menite o našem glasilu?
- Časopis vedno preberem in me veseli, če izven kaj novega o uspehu podjetja. Še bolj zanimiv pa bi bil, če bi sami delavci v njem orisali svoje probleme in predloge.
- Kaj menite o minulih volitvah?
- Upam, da so uspele. Menim pa, da kandidat, ki ne želi, da je predlagan oz. izvoljen, tudi kot član odbora se ne bo udeleževal in zavzemal za naloge, katere nastopajo. Želim, da bi novizvoljeni člani preudarno in uspešno delovali.

ZBIRAMO...

Zbiramo izvode našega časopisa

Vse bralke in bralce "Novolesa" prosimo za stare izvode našega tovarniškega lista od leta 1961. dal je.

V arhivu nam manjkajo starejši letniki in zato želimo, da nam pošljete čim več izvodov "starih" izdaj našega lista.

Oddaste jih lahko pri vratarju Jožetu BENKOVIČU -

Hvala! Urednik

OPRAVIČILO

Nastanek industrije v Straži

V prejšnji (t.j.9.) številki, ki je izšla 1. maja 1969 smo napravili nehote neljubo napako in sicer v podnaslovu smo napisali, da piše o tem Viran Tone iz Soteske.

V resnici piše te spomine Ivan Virant iz Straže!

Prosimo, da oprostite tej tiskovni napaki, katero je zagodel "tiskarski škrt", ki nikoli ne počiva!

Urednik

50 let naših sindikatov

Piše

Ivan Virant

iz Straže

Nastanek industrije v Straži

(Nadaljevanje iz 9. št.)

Ves les se je izvažal v surovi obliki. Naši ljudje takrat še niso poznali obdelave lesa. V tistih časih se je pa pojavila velika potreba po tesanem lesu. Potrebovalo ga je gradbeništvo, kakor tudi železnice. Tudi sosedna Italija je potrebovala ogromno tramov. Naši trgovci so to izkoristili, ter pripeljali v naš kraj prve ljudi iz tujih krajev. Največ jih je prišlo iz Notranjske. Ti ljudje so bili vsi izučeni tesači. Takrat je v naše kraje prišel prvi proletarjat, to je delavci, ki so živeli izključno od dela svojih rok. Povpraševanje po tesanem lesu pa je bilo veliko, zato so isti delavci jemali s seboj domačine, kot pomožne delavce, ki so se tega dela priučili. Od takrat poznamo v našem kraju cele bolj siromašne vasi, ki so postale tesaške vasi in se preživljale s tem.

O kakšnem delavskem gibanju v tistih časih ni mogoče govoriti. Še manj pa o kakšnih delavskih pravicah. Šele po končani prvi razvojni stopnji, ko so bili postavljeni prvi temelji lesne industrije, se je obenem z razvojem začela prebujati tudi zavest delavcev.

Leta 1904 je nastala v Rogu velika žaga, ki jo je gradil knez Auersperg. Podjetje je bilo za tiste čase zelo veliko, saj je žaga imela, s cepilnimi polnojarmeniki vred, štirinajst polnojarmenikov. Vendar pa je bil Auersperg samo lastnik, žago pa je dal v zakup. V zakup so jo jemali Zagrebčani po rodu Židje. Znana imena med zakupniki so: Špic Spilinger in Šutej.

Žaga je predelovala skoraj izključno bukovino, katere je bilo v tistih časih v roških gozdovih ogromno. Lastnik gozdov je bil knez Auersperg in nicer jih je podedoval po njihovih rodbinskih zakonih prvorojance ADOLF Auersperg, ki je imel tako imenovani ALOT-1- vse pragozdove v Rogu in Koševju v izmeri 32.000 ha. Drugi sin Karel pa je imel Brazovo Reber, Podstenice, sv. Rter in ostale parcele, Višnjo goro in druge.

Žaga v Rogu je bila torej last kneza Adolfa Auersperga. Pred prvo svetovno vojno so bili delovodje večinoma Nemci. Vsa delovna sila pa so bili Ličani in Hrvatje iz Hrvatskega Zagorja. Med I. vojno je žaga delala večinoma za potrebe vojne.

Po I. vojni pa se je žaga razvila in specializirala za predelavo bukovine. Razlika je bila samo v tem, da so po prvi vojni bili delovodje in predelavci Hrvatje, kakor

tudi vsi delavci. Delalo se je v dveh izmenah s približno 300 delavci. Delavci so stanovali v barakah. Kuhali so sami. Živila in tudi vse ostalo pa so dobivali v kantini, ki je bila tudi last zakupnikov. *(Nadaljevanje sledi.)*

KOLIKO

NAS JE ?

Delovna sila v prvem četrtletju

V prvem četrtletju se je število delavcev v podjetju povečalo iz 965 na 987 zaposlenih. Številčno stanje po obratih je bilo 30.4.1969 sledeče:

	M	Ž	Skup.
TDP	109	159	265
TVP	133	202	335
TSP	64	70	134
Ž.Str.	35	5	40
Ž.Sot.	58	19	77
CND	18	-	18
Kuhinja	-	6	6
Uprava	76	36	112
Skupaj	493	494	987

V prvem četrtletju je bilo 38 delavcev sprejetih, odšlo pa jih je 16. V istem obdobju je bilo opravljenih 91 medobratnih premestitev. Vzroki za odpoved delavcev so sledeči:

- odpoved delavca 5
- upokožitev delavca 5
- smrt delavca 1
- odhod v JLA 6

Vzroke za povečanje števila delavcev je potrebno iskati predvsem:

- v povečanju obrata stilnega pohištva,
- v povečanju tovarne vezanih plošč in
- v sprejemih za določen čas za skladišče žaganega lesa.

Kadrovski oddelek

SPOMIN NA NAŠE PREDVOJNE DELAVSKE TOVARIŠE

Piše Tone Virant iz Soteske

(Nadaljevanje iz 10. št.)

Kadar odpade jesensko listje, bom tudi jaz izgubil prijatelja. V tem trenutku se še počutim močnega velikega. Kmalu bom moral stopiti na pot, ki bo tudi meni prinesla vso resnico in bedo delavskega življenja.

"Stric nadaljujte! Stric..."

"Prekleti tisočkrat!"

Njegov glas me je zdramil in se izgubil v šumenju jesenskega vetra. Pogledam mu v oči. V njih ni več solza. Solze očiščujajo dušo. In sedaj mi ta starčevska duša razkriva meni še nepoznan svet.

"Preklete pijavke, saj jih poznaš!"

Njegove oči vsesavajo soteški gozd, ki ga sončni žarki osvetljujejo tako, da je njegova senca padala po dolini.

"Obljubili so nam vse. Ko se je začela podirati stara Avstrija in jo je vzel hudič, smo mislili. E, sedaj bodo prišli boljši časi. Pa so bili to prazni upi in prazne besede. Obljube in nič več. Samo

toliko časa je bilo nekaj, nekaj navidezne svobode, da se je oblast v Beogradu utrdila.

Pri nas na žagi je bila ustanovljena socialdemokratska stranka. V tej so bili vključeni gozdni delavci, žagarji in vozniki. Leta 1919 je odšlo naše delavsko zastopstvo pogajati se za pravice delavstva v Ljubljano. Imeli smo 12 urni delavni dan. Plače pa take, da smo komaj živeli.

Navadno naše delavske nize niso premogle belega kruha. Naše žene in matere so pekle koruzni kruh. Namesto kvasa so uporabljale nekakšne drožice. V naše krušne peči so se tako brez skrbi zapredli pajki. S-pričo takšnih občub je tudi v Soteski in okolici zavrelo.

V naše delavske bajte se je naselilo trenutno veselje.

V Ljubljano pojdejo! Do nove vlade. Če gre Hace, Jernej in drugi, se menda ne bomo bali.

Tiste dni se nam je zdelo, da tudi sonce sije bolj lepo.

(NADALJEVANJE SLEDI)

= 457 pojasnil =

Spreminjanje najrazličnejših predpisov med letom občutno ovira nemoteno poslovanje delovnih organizacij. Dejstvo je, da so se v dobro organiziranih delovnih organizacijah komaj sprosti zmogli prilagajati spremembam predpisov.

PRIMER: od konca julija 1967 do 21. oktobra lani je zvezni sekretariat za finance izdal 457 pojasnil o obračuna-

vanju prometnega davka - torej, vsak drugi dan ena! Bohenje birokratskih opravil gre seveda na račun dohodka delovne organizacije. In še en primer: Podatki kažejo, da je poprečno za eno vrsto alkoholne pijače v Sloveniji približno 16 različnih občinskih davčnih stopenj, pa imamo zato pri 12 vrstah alkoholnih pijač kar 192 različnih davčnih stopenj, itd.

Pa naj reče še kdo, da nismo pobožni! Saj zvesto in stalno častimo sveto birokracijo!

Od 20. marca dalje so odpravljeni vizumi za potovanja v Zahadno Nemčijo. Imeti ga mora le tisti, ki se želi zaposeliti tam oz. pri nas.

ZA KRATEK ČAS

Iznašli so vozove brez konj, telegraf brez žice, smodnik brez dima niso pa iznašli še dote brez neveste.

Notar je vprašal umirojčega: "Zakaj neki hočete biti pokopani ravno v morju?"

"Ker se je tašča zaklela, da bo plesala na mojem grobu.."

Minila je že tretja ura, predavatelj pa še kar naprej govori. Eden izmed poslušalcev dvigne roko:

- Oprostite, rad bi vedel samo to, ali je tisto kar imate na zapetju, ura ali kalendar?

Veliki tatovi male obešajo.

Molčečnost je ponižen cvet ljubezni.

Heine

NATAŠA - naša
sodelavka

Za naše gospodinje

Posušeno listje gozdnih jagod je odlično sredstvo za kuhanje čaja proti ohripelosti.

Najboljši način, da prenehamo kolcatl je ta, da v majhnih požirkih pijemo vodo in si pri tem zamašimo nos, ali pa zelo hitro pogoltnemo žličko sladkorja v prahu.

Alkohol in jetra

Dokazano je, da dolgotrajno uživanje alkohola zelo škodi delovanju jeter. Sodelavci osrednjega laboratorija v Brohultu (Švedska) pa so poskušali ugotoviti, kako vpliva na jetra enkratna doza alkohola.

IZREKI ---

Hitri skoki so nevarni.

Pasti ni sramotno, sramotno je obležati.

Kdor ne dviga nog, se spotakne tudi ob droben kamen.

Deset zdravih prostovoljcev je dobilo v dvanaštih urah skupaj s hrano 300 gramov alkohola.

Pred poskusom in po njem so v krvi prostovoljcev izmerili količino fermenta ozinitinske kisline. Ta ferment najdemo običajno v jetrih. Kadar pa so ta poškodovana ali preobremenjena, pride kislina v kri.

Med šestim in devetim dnevom poskusa se je koncentracija omenjenega fermenta v krvi prostovoljcev zelo povečala. Ne ve se, ali so prišle propadati celice v jetrih ali pa so nastale le prehodne težave. Toda gotovo je, da lahko ena sama velika doza alkohola povzroči nenormalno delovanje jeter.

Sreča ima steklene noge.

Sklepticizem je počasen samomor.

Kjer smrdi po mrhovini, se zbirajo vrane.

Hudobne oči ne vidijo nič dobrega.

Damašnja mladina verjetno ne ve, kaj hoče. Ve pa, česa noče.

Mladina nima rada popolnih stvari. To ji premalo puste, jo jezijo ali dogočasijo.

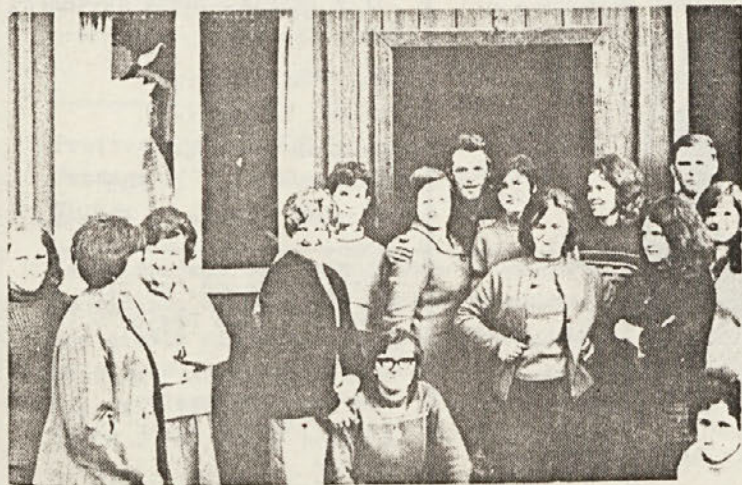
Večina mladih ljudi misli, da se vede naravno, če so grobi in nevljudni.

Nahaj
MISLI

Osnovna napaka očetov je v tem, da pričakujejo od svojih otrok, da jim bodo v čast.

Otrok in ur ne smemo neprestano navijati, morajo tudi teči.

Kdo ničesar ne zna, je za vse sposoben.

Naši osemletniki

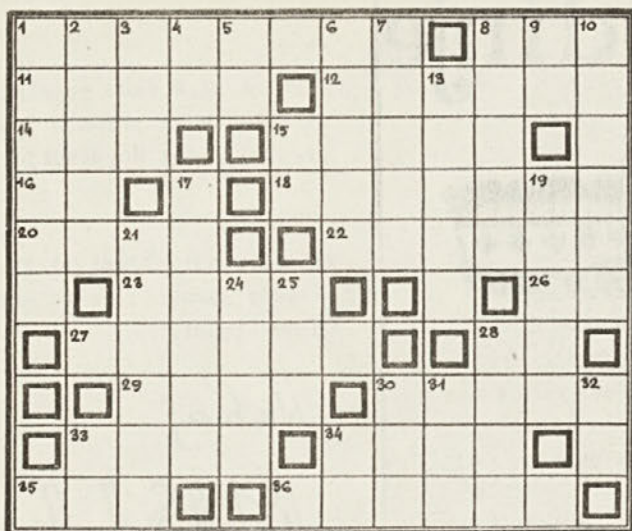
V juniju (4.6.) je dan krvodajalcev. Na ta dan bodo odlikovani tisti, ki so darovali kri že najmanj 5 krat. Slovesnost bo v Straži.

Kri
je
zdravilo

ki ga ne nadomesti noben tovarniški izdelek

NAGRADNA KRIZANKA

Vodoravno:

1. največji slovenski pesnik, 3. del parnega stroja, 11. ravnina, 12. vrsta glasbil, 14. ime predsednika DS "Novolesa", 15. siv konj, 16. krajevni prislov, 18. evropska država, 20. izumrlo ljudstvo v južni Ameriki z visoko razvito kulturo, 22. delavec v tkalnici, 23. ovetica, 26. povratni osebni zaimek, 27. ptica pevka, 28. osebni zaimek, 29. ime predsednika SFRJ, 30. kraljevsko znamenje, 33. moško ime, 34. španski nogometni klub iz Madrida, 35. Beograjski športni klub, 36. država v Aziji,

Navpično:

1. mejni prehod v Italijo, 2. radikalni element, 3. začimba Kolinške tovarne hranil, 4. 15. in 1. črka, 5. števnica, 6. država v Afriki, 7. priimek obratovodja TSP, 8. prenašala bolezen, 9. okrajšano ALI, 10. kolonjska voda za moške, 13. plačilno sredstvo, 15. začetnici imena in priimka vodja žag, 17. član osnovnošolske organizacije, 19. letni čas, 21. oenjevalec, 24. poljski pridelek, 24. srbsko moško ime, 28. zajedalec oblek, 30. vzročni veznik, 31. kratice italijanske televizije, 32. akademski klub, 33. avtomobilska oznaka za Mursko Soboto, 34. avtomobilska oznaka za Reko.

A.T.

Prometnemu miličniku, ki je ustavil mlado dekle, zaradi prometnega prekrška, mu je ona rekla:
"Ali lahko svem, kdaj gredo na dopust?"

Rešitve pošljite do 8. junija 1969 na naše uredništvo.

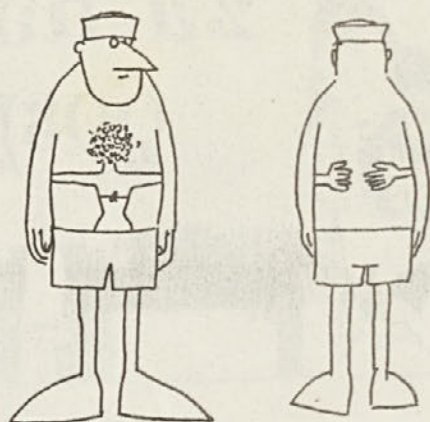
V eni kovrti je lahko le ena rešitev. In Soteske smo prejeli doslej zelo malo rešitev. Največ jih je iz ZDP in uprave.

BREZ
BESED

Vidiš, sinko, tudi izkušereni nojstru večasih zatrepče roka.

Brez
besed

HUMOR

— O. mojster Trdina, spet pri pisanju! Kaj pa bo tega to pot?
— Eh, vse pravilice sem zbral, ki krožijo v novomeški občini o strokem varstvu, da bodo otroci vsaj nekaj imeli od tega.

Brez je omo-
bil

Urejuje uredniški odbor:
Janko Goleš, dipl. iur., Marjan Bukanc, dipl. ing., Gabrijel Makuc, tehnik, Joža Pirc, Stane Šuln, šef rač. sekt., Berta Zelnik, vodja IC, Andrej Žnidaršič, ing.

Odgovorni urednik:
Bogomil Liliija, ing.
Tehnični urednik:
Gabrijel Makuc, tehnik
Tehnična risarka in ilustratorka:
Andreja Trampuš, teh. ris.
Tiskarica DU "Tomo Brejce" v Kranju

1. nagrado prejme Bezek Vera,
2. nagrado prejme Dular Marjanca,
3. nagrado prejme Pavlin Slavko

Dobite jih pri Marjanci Burgarjevi.

Šklada 1200 izvodov. Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. Izdaja "Novoles" lesni kombinat v Sgraži pri Novem mestu